

Januar 2009

IT i gymnasiet?

Steen Toft Jørgensen, formand for *Datalærerforeningen for gymnasiet og HF*

Næsten alle danskere anvender dagligt en eller anden form for elektronisk dims eller software: mobiltelefon, GPS, digital TV, Google, Facebook, tekstbehandling, computerspil osv.

Logikken hos politikere og embedsmænd synes at være, at da alle bruger ny teknologi, så behøver vi ikke undervise i det. Alle kan det jo, alle bruger det. Så hvad er problemet?

Kan man ikke sige det om mange emner/fag, som indgår i undervisningen i gymnasiet?

- Hvorfor undervise i *engelsk*? Alle unge taler og forstår jo engelsk. Tænk bare på, at de er superbrugere af musikdownload, ser MTV og YouTube, chatter på engelsk osv.
- Hvorfor undervise i *dansk*? De unge taler jo dansk hver dag. De er jo i stand til selv at læse undertekster på TV, at købe fastfood osv. Det går da glimrende.

Så hvad er problemet?

De fleste kan hurtigt indse, at hvis unge i dag skal klare sig i livet og ikke mindst i erhvervslivet, så må de kunne både engelsk og modersmål på et højere niveau. Det nytter ikke, at en forhandling med en kunde foregår på det niveau, der 'tales' i raptekster og SMS'er. Der skal nuancer ind i sproget, større ordforråd, kulturforståelse, kendskab til genrer osv.

I jobs som faglært kan man ikke klare sig i dag, hvis man ikke har kompetencer indenfor sprog, og kan fortolke manualer, beskrive og tegne installationer osv.

Studenter i verdensklasse - uden kendskab til IT?!

Hvis informationsteknologi ikke alene skal bruges til *underholdning*, så må der ske noget på det område nu.

Danmark forpasser pt. mulighederne i globaliseringen, når IT ikke tages seriøst i kravene til det almene gymnasium. Danmark går glip af muligheden for at være med på det højteknologiske område indenfor IT – f.eks. finde nye smarte måder, at anvende IT på. Det er et yderst relevant område at satse på for et land, som ikke har mange naturressourcer; og for et land, hvor timelønnen er for høj til alm. produktion af simple produkter.

Hvorfor er det så svært for politikere og embedsmænd indenfor undervisningssektoren at sige det samme om IT, som der er konsensus om, når vi taler om modersmål og engelsk?

Mon ikke svaret er, at den bestemmende generation ikke er opvokset med IT. Man har lært at *anvende* det sådan hen ad vejen, efterhånden som man blev presset til det. Man er ikke digital indfødt som de unge, er ikke en gang digital indvandrer – det kræver en intens indsats, som der ikke har været tid til. Man er digital novice.

Så når de bestemmende i samfundet hidtil har klaret sig med at skrive tekster i Word og printe modtagne mails, så er det svært at se de store perspektiver. Nok er nok: kan man skrive på en moderne skrivemaskine (PC), så skal det nok gå.

Med gymnasiereformen har man indført nye tværgående emner/fag som almen sprogforståelse, naturvidenskabeligt grundforløb og almen studieforbereelse. Det lyder alt sammen fint i teorien.

IT har man stille og roligt forbigået. Det er jo let at skabe konsensus blandt digitale novicer om, at de unge jo bare kan det, så det skal der ikke bruges timer på.

Et andet mantra er, at IT indskrives i alle læreplaner for fagene. Når det står der, så har politikerne ryggen fri. Praksis er bare helt anderledes, når eleverne ikke modtager undervisning i brugen af IT, og lærerne heller ikke gør. Så er scenen overladt alene til frontløberne. Det sikrer ikke elevernes IT-kompetencer.

Nye undervisere får ingen uddannelse i IT

Til sommer kommer der ændrede regler for ansættelse af nye lærere, som skal oplæres i kunsten at undervise. Der bliver behov for rigtig mange nye lærere de næste 10 år, fordi en meget stor del af gymnasiets lærere er over 55 år.

Er du så som forælder begejstret over, at beskrivelsen af, hvordan de nye lærere skal oplæres i det at undervise, absolut er støvsuget for noget om IT? De fleste ville nok forvente, at IT ville spille en stor rolle i lærergerningen. Virtuel undervisning, elektroniske opgaver, mails til og fra elever, digitale ressourcer, faglige netpil, interaktive fagligt relevante animationer osv. - fortsæt selv rækken. Sagen er, at det for unge er yderst motiverende at anvende IT i undervisningen. Og så har det endda en positiv 'bivirkning', nemlig at eleverne bliver mere selvstændige - *studerende* frem for elev.

Pædagogikum:

Faktum er, at politikerne og embedsmændene i undervisningsministeriet er blevet enige om, at fjerne de hidtil gældende 2 x 50 timer om og med IT, som en lærerkandidat skal igennem.

En lærerkandidat er så 100 % afhængig af, at ansættelsesstedets ledelse for fremtiden kan indse, at der må satses på informationsteknologi, og derfor indlægger forløb med det. Men det skal nu ske på 200 institutioner hver for sig – det er ikke rationelt!

Seriøs brug af IT i undervisningen kræver hands-on-undervisning i diverse IT-værktøjer, og en hel del pædagogiske overvejelser om metoder. Ting som den nye lærer ikke kan tage med fra sin egen tid i skolen og gymnasiet, idet der ikke på det tidspunkt var nogen rollemodeller mht. brugen af IT i undervisningen.

Rektorkollegiet for de Danske Universiteter har da også i høringssvaret stillet sig uforstående overfor, at afsnittet om IT-anvendelse i den nye pædagogikumsbekendtgørelse er faldet bort. Citat: "Færdiguddannede gymnasielærere bør være i stand til at inddrage en bred vifte af it-anvendelser i deres undervisning for at kunne anspore deres elever til at benytte it som en naturlig del af læringen. Danske Universiteter anbefaler derfor, at it-kravet fastholdes."

Datalærerforeningen for gymnasiet og HF er ligeså forundret over udeladelsen af it-uddannelsen på i alt 100 timer.

Kan man ikke forlange, at IT-området bliver genovervejet?

Nu er der gået 3½ år efter starten på gymnasireformen, og den første årgang studenter er sprunget ud. Så er det efterhånden tid til at politikerne får kigget på de mange evalueringer og opråb, der har været om ting, som bør ændres.

Almen IT:

Minimum må være, at der indføres et obligatorisk fag kaldet *almen IT* med et timetal på f.eks. 40 timer. Altså på niveau med almens sprogforståelse og naturvidenskabeligt grundforløb. Formålet skal være, at eleverne får undervisning i og erfaring med brug af IT i det daglige arbejde. Fra hensigtsmæssig brug af tekstbehandling, rapportskrivning med formler og grafer og brug af faglige

IT-værktøjer til orientering om ophavsret og lagring af personoplysninger, som senere kan være umulige at fjerne fra nettet. Effektiv søgning på nettet, lagring af websider, brug af felter i mail-programmer, digitale lydoptagelser (podcasts), videooptagelser (til upload på YouTube) osv. I efteråret oplevede jeg en elev i 1g, som ikke vidste hvordan man sender en mail med en vedhæftet fil til mig og en kopi til de andre i gruppen. Der er ikke så meget at grine af – det er virkeligheden. Der er mange elever, som ikke kan så meget med IT. De bruger det alene til underholdning. IT har et kæmpepotentiale som læringsmedie. Men det kræver en bevidst indsats på skolerne, ellers bliver IT mest brugt til underholdning.

Datalogi:

Gymnasireformen har nærmest nedlagt faget *datalogi*, idet eleverne i gymnasiet har meget få muligheder for valgfag efter reformen. Fagets elevtal er faldet til 1/3 i forhold til før reformen. Skal situationen forbedres, så kræver det indførelse af faget *datalogi* på B-niveau (pt. er det kun på det laveste niveau C). Det vil give mulighed for at tilbyde en studieretning, hvori datalogi indgår. Det kunne pr. tradition være med matematik og fysik, men også med samfundsfag og innovation kunne det danne en udmærket studieretning.

Elevtallet i datalogi kan øges ved at definere faget som et *naturvidenskabeligt fag* i gymnasiet. Så kan det planlægges og udvælges blandt de naturvidenskabelige fag, som der er krav om. Politikerne kunne endda overveje om de vil give ekstra taxameterbevillinger til studieretninger, hvor datalogi indgår. Man har jo ved et tidligere forlig indført ekstra betaling til de gymnasier, som har oprettet en klassisk sproglig studieretning. Jeg er sikker på, at Danmark mangler flere ansatte i IT-branchen end præster i kirkerne. Men politik er jo ikke logik.

Hermed en opfordring til folketingets uddannelsesordførere om at se seriøst på nedtoningen af IT i det almene gymnasium, når man alligevel i februar måned skal forhandle om påkrævede ændringer af gymnasireformen.

Biotek er netop tilladt som valgfag på A-niveau ved sidste ændring. Et yderst relevant tiltag, som peger frem mod uddannelser og ansættelser indenfor de højteknologiske biotek-erhverv. Hvorfor så ikke gøre noget tilsvarende for IT og datalogi, som kan få de unge til at vælge uddannelse og job indenfor IT-branchen?

Baggrundsviden om IT i undervisningen:

- På hjemmesiden it-og-data.dk kan man læse Datalærerforeningens *pressemeldelse* fra 4. marts 2008 vedr. datalogi-faget. Samme sted kan man se en sammenstilling af *pædagogikumsbekendtgørelsen* mht. IT.
- På hjemmesiden hgit.dk kan man se et eksempel på en IT-gymnasieklasse, hvor eleverne medbringer egen bærbar PC til den daglige gymnasieundervisning.
- På hjemmesiden choosedifferent.com kan man se IT-Branchens nyeste tiltag for at få de unges øjne op for en fremtid indenfor IT-området.
- På hjemmesiden dream.dk kan man se DREAM's nye rapport ”*Digitale læringsressourcer er marginale i skolen*”, som er blevet omtalt i bla. Politiken søndag d. 18/1-2009 og mandag d. 19/1-2009. Senere er artiklen omtalt på IT-sites som ComputerWorld m.fl.